www.nakaintermedia.com

NAKA
สำนักพิมพ์นาคา
ISBN : 978-616-359-019-0

ไม่ถึงไร่ ทำอะไรดี.. ให้รวย

รวยด้วยเกษตร...หลังเกษียณ

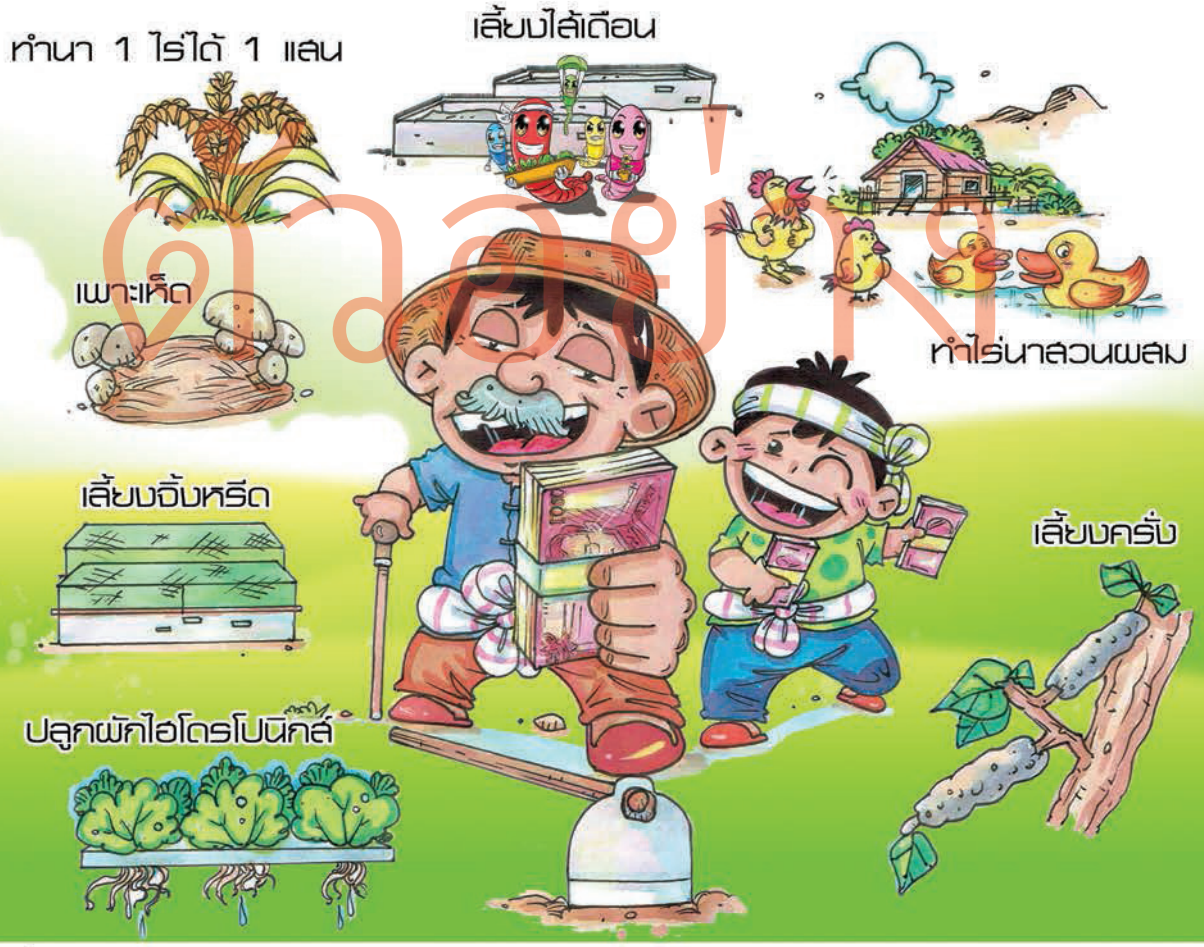

พบกับ...

9 กุนซือ...มืออาชีพ
กับเทคนิค..."ทำแจ๋วบนพื้นที่จิ๋ว"
รวยได้ด้วย 7 อาชีพเจ๋ง

▶ บรรณาธิการ : อภิชาติ ศรีสอาด
▶ เรียบเรียง : จันทรา อู่สุวรรณ

ไม่ถึงไร่ทำอะไรดี ให้รวย
อภิชาติ ศรีสอาด

155.-

ทำ 1 ไร่ ได้เกินแสน

การันตีโดย สมศรี เพ็งรุ่ง

เกษตรกรหัวก้าวหน้าจากจังหวัดสระบุรี

คุณสมศรี เพ็งรุ่ง

"คุณสมศรี เพ็งรุ่ง ชาวนาวัย 51 ปี ถึกรีจบปริญญาตรี อดีตผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 4 ตำบลโคกใหญ่ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ซึ่งเป็น 1 ใน 85 เกษตรกร รุ่นแรก ที่เข้าอบรมการทำนาเป็นเวลา 5 เดือน ในโครงการ 1 ไร่ ได้ 1 แสน จากการเข้ารับการอบรมในครั้งนั้นคุณสมศรี เพ็งรุ่งก็ได้กลับมาทำบนพื้นที่ทำกิน ของตนเอง ปรากฏว่าทำได้เกินแสน จึงทำให้คุณสมศรีเห็นคุณค่าว่าพื้นที่เพียง 1 ไร่ ถ้าหากคิดเป็นและลงมือทำทันทีผลที่จะตามมาคือการปลดหนี้ได้อย่างถาวรและ ยั่งยืน พร้อมแนะวิธีการจัดการพื้นที่ 1 ไร่ให้ได้ประโยชน์สูงสุด"

ต้องตีโจทย์คำว่าพึ่งพาตนเองให้แตก

ปฏิบัติการ 1 ไร่ ทำได้ 1 แสน ยังเป็นที่กล่าวขวัญว่าทำได้จริงหรือเปล่า เป็นคำถามที่ทุกคนรอคำตอบ แต่พี่สมศรีสามารถตอบคำถามนี้ได้เต็มปากว่าทำได้ชัวร์ไม่มั่วนิ่มเพราะลงมือทำมาแล้วรับเงินมาแล้ว ซึ่งในวันนี้พี่สมศรีพร้อมถ่ายทอดให้ฟังว่า “ช่วงแรกกับการประกอบอาชีพเกษตรของพี่นั้นจะเน้นการใช้สารเคมีเพียงอย่างเดียว พืชผักเป็นอะไรก็ฉีดพ่นสารเคมีอย่างเดียว จึงทำให้มีต้นทุนที่สูงไม่มีกำไรเกิดการขาดทุนเชื่อมโยงไปถึงการกู้หนี้ยืมสิน ช่วงนั้นยังมีตำแหน่งเป็นผู้นำหมู่บ้านและยิ่งทำให้เห็นถึงพี่น้องเกษตรกรด้วยกันที่เป็นหนี้เป็นสินเหมือนกัน ซึ่งตอนนั้นพี่ก็ทำโครงการเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงเราก็ทราบแต่ว่าเรื่องทฤษฎีเรื่อง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข แต่ไม่รู้ว่าแก่นแท้มันคืออะไร โดยเฉพาะคำว่า “พึ่งพาตนเอง” ซึ่งคำว่าพึ่งพาตนเอง แก่นแท้แล้วหมายถึง พึ่งพาสิ่งที่เรามีอยู่ ช่วยเหลือตัวเองให้มากเท่าที่จะเป็นไปได้ แม้เราจะเติบโตไม่รวดเร็วแต่เราก็จะมั่นคงด้วยพลังภายในของเราเอง นี่แหละคือสิ่งที่จริงแท้และยั่งยืน”

จุลินทรีย์สรรพสิ่งตัวช่วยสำคัญ

พี่สมศรีเล่าให้ฟังต่อว่า “จากการเข้าร่วมโครงการ 1 ไร่ 1 แสน ในครั้งนั้นก็ได้รีบกลับมาบริหารพื้นที่แปลงเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีจุลินทรีย์สรรพสิ่งอะตอมมิคนาโน เป็นตัวช่วยสำคัญ” ซึ่งการทำสรรพสิ่งมีขั้นตอนและวิธีการดังนี้

การทำสรรพสิ่งน้ำ

ส่วนผสม

1. สรรพสิ่งผง 1 กิโลกรัม

1 ไร่ ปลูกอะไรก็ได้
ถ้าเทคนิคดียังไงก็รวย

แนวคิดง่ายๆ จาก อาจารย์ทอง ธรรมดา ที่ไม่ธรรมดา

"อาจารย์ทอง ธรรมดา แนะการเกษตร 1 ไร่ ทำให้ได้เงิน 1 แสน ไม่ใช่เรื่องยาก แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือเรื่องต้นทุน เน้นต้องลงทุนให้น้อยที่สุด ต่อยอดเป็น และให้ผลตอบแทนระยะยาว ถ้าทำได้เห็นเงินแน่นอน"

ประวัติกูรูด้านการเกษตร

อาจารย์ทอง ธรรมดา หรือ นายวีรยุทธ ศรีเลอจันทร์ เกษตรกรที่มีความรักในธรรมชาติและมองเห็นธรรมชาติคือสิ่งสำคัญ จึงเป็นสิ่งดลใจให้ทำการเกษตรและหาประสบการณ์จริงจากการปฏิบัติมานานกว่า 20 ปี โดดเด่นด้านการปลูกมะนาวไร้เมล็ดจนสามารถสร้างผลผลิตส่งออกไปประเทศไต้หวัน เป็นเกษตรกรที่มีความคิดใหม่ๆ เพื่อพัฒนาการเกษตรของตนด้วยเทคนิคต่างๆ ที่คิดค้นขึ้นจนเป็นที่รู้จักของปราชญ์และเกษตรกรจากหลายที่หลายถิ่น เป็นนักเขียนคอลัมน์โดยใช้นามปากกา อาจารย์ทอง ธรรมดา

พืชอะไรก็ได้ ปลูก 1 ไร่ ทำเงินได้ 1 แสน

นอกจากนี้อาจารย์ยังยืนยันว่าใน 1 ไร่ จะปลูกพืชอะไรก็ได้ ซึ่งอาจารย์ได้ยกตัวอย่างให้ฟังดังนี้ เช่น การปลูกมะเขือพวงไร้หนามบนเนื้อที่ 1 ไร่ ยังไงก็ได้เงินแสน โดยแสดงรายละเอียดที่มาของรายได้เกิดจาก

คำนำ

ภาคการเกษตรของประเทศไทยในปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตในการดำรงชีวิตของเกษตรกรเป็นอย่างมาก ส่วนใหญ่มีการแข่งขันกันค่อนข้างสูง เช่น แข่งขันในด้านการตลาดช่วงไหนผัก ผลไม้แพงก็แข่งกันปลูก แข่งกันขาย จนลืมมองไปว่ายิ่งปลูกกันมากก็ล้นตลาด ทำให้ราคาตกต่ำขาดทุน จนปัจจุบันได้มีโครงการเกี่ยวกับการจัดการพื้นที่ทำกินเพียง 1 ไร่ให้รวยได้ด้วยการปลูกพืชหมุนเวียน หรือจะปลูกแบบเชิงเดี่ยวก็ได้แต่ต้องคำนึงถึงตลาดว่าช่วงนั้นพืชผักชนิดไหนออกมามาก ถ้าออกมาสู่ท้องตลาดมากก็ไม่ควรปลูกตามกัน ให้หาพืชที่เขาไม่สามารถปลูกได้ในช่วงนั้นเพื่อจะได้ราคาที่ดีกว่า หากทำได้เช่นนี้พื้นที่เพียง 1 ไร่ก็สามารถรวยได้แบบไม่รู้ตัวทีเดียว

หลักในการทำเกษตรในพื้นที่ 1 ไร่ เป็นวิธีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ 1 ไร่ ให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุดโดยยึดหลักของการออมน้ำ ออมดิน ออมต้นไม้ ออมสัตว์ จะทำให้ปัจจัยเหล่านี้เกิดความยั่งยืนและเกิดการเชื่อมโยงกันเป็นระบบนิเวศที่เกื้อกูล ส่งผลให้ลดต้นทุนทางด้านการผลิตได้ดี อาทิเช่น เลี้ยงกบคู่ปลาที่สามารถเลี้ยงคู่กันได้เพื่อประหยัดค่าอาหาร เป็นต้น

หนังสือ **"ไม่ถึงไร่ทำอะไรดีให้รวย"** เล่มนี้ มีเนื้อหาภายในเล่มได้มุ่งตรงไปที่องค์ความรู้การทำอาชีพเพาะเห็ด การเลี้ยงไส้เดือน การเลี้ยงจิ้งหรีด การปลูกผักไร้ดิน ที่เน้นพื้นที่น้อยแต่สามารถสร้างรายได้อย่างล้นหลาม นอกจากนี้ยังมีองค์ความรู้เกี่ยวกับ พื้นที่ 1 ไร่ ทางเลือกใหม่ด้านการเกษตร ฯลฯ ทั้งนี้ทั้งนั้นเพื่อให้เกษตรกรไทยนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมืออาชีพ

จันทรา อู่สุวรรณ

ตัวอย่าง

สารบัญ

พื้นที่ 1 ไร่ ทางเลือกใหม่ด้านการเกษตร 4
หลักทั่วไปในการทำฟาร์มเลี้ยงจิ้งหรีด 21
การเลี้ยงไส้เดือนดิน 29
การปลูกพืชแบบไฮโดรโปนิกส์ 42
สารพัดการเพาะเห็ด 54

บทสัมภาษณ์

- ทำ 1 ไร่ ได้เกินแสน การันตีโดย **สมศรี เพ็งรุ่ง**
เกษตรกรหัวก้าวหน้าจากจังหวัดสระบุรี A2
- 1 ไร่ ปลูกอะไรก็ได้ ถ้าเทคนิคดียังไงก็รวย
แนวคิดง่ายๆ จาก**อาจารย์ทอง ธรรมดา** ที่ไม่ธรรมดา A8
- **แก้จนด้วย 1 ไร่** แบบเกษตรผสมผสาน สร้างรายได้ทุกวัน จนชีวิตพอเพียง 84
- "ปุ๋ยหมักแห้ง & น้ำ" ผลิตใช้ ผลิตขาย อาชีพหลังเกษียณ
ที่สามารถทำบนพื้นที่ 1 ไร่ได้อย่างสบาย 87
- **กาญชนก พระเขียนทอง** แนะกลยุทธ์พิชิตอาชีพ
เลี้ยง "จิ้งหรีดทองแดง" ต้นทุนต่ำ รายได้งาม 91
- **เลี้ยงครั้ง 1 ไร่** โกยเงินเหนาะๆ 7 แสนบาท! ต่อปี 96
- เลี้ยงไส้เดือนแบบพอเพียง แต่รวยง่ายอย่างยั่งยืนที่ **ธีธัชฟาร์ม** 99
- **พิพัฒน์พงศ์ แก้วนิล** กูรูเพาะเห็ดขายแบบครบวงจร
เน้นใช้พื้นที่น้อย สร้างรายได้กว่าเดือนละครึ่งแสน 103
- **อภิเทพ ตันติเสวี** ผู้บุกเบิกต้นตำรับการปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ของประเทศไทย
แนะพื้นที่น้อยก็รวยได้ การันตีรายได้หลักแสนต่อเดือน 109

บรรณานุกรม 112

ตัวอย่าง

พื้นที่ 1 ไร่ ทางเลือกใหม่ ด้านการเกษตร

การเพาะปลูกพืชแบบพืชเชิงเดี่ยวและแบบผสมผสานบนเนื้อที่ 1 ไร่ เป็นรูปแบบการทำเกษตรในพื้นที่จำกัด ที่มีการผสมผสานภูมิปัญญาแบบร่วมสมัยเข้าไป กล่าวคือ การเกษตรแบบดั้งเดิมบวกกับการเข้าใจธรรมชาติและการประยุกต์การเกษตรให้เข้ากับวิทยาศาสตร์ โดยใช้ที่ดินที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์ในทุกตารางนิ้วแบบเต็มพื้นที่ ซึ่งในพื้นที่เดียวกันสามารถใช้ประโยชน์ได้มากมาย อาจจะเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์หลายชนิดแบบผสมผสานไว้ด้วยกัน ซึ่งผลผลิตที่ได้ก็จะหลากหลายมากขึ้น เป็นการขยายฐานผู้ซื้อ อีกทั้งเกษตรกรยังประหยัดรายจ่ายทางด้านอาหาร มีรายได้เหลือ สามารถปลดหนี้ปลดสิน รวยได้อย่างยืนยาวและถาวร

ตัวอย่าง

การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง (1 ไร่ แก้จน)

การพัฒนาประเทศ มิได้มีแบบอย่างตายตัวตามตำรา หากแต่ต้องเป็นไปตามสภาพภูมิประเทศตามภูมิศาสตร์ สังคมวิทยาวัฒนธรรมชุมชน ที่มีความหลากหลายแตกต่างกันไป ในขณะเดียวกันก็ต้องเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วตามอิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ ควบคู่ไปกับการพยายามหาแนวทางหรือวิธีการที่จะดำรงชีวิตตามหลักการพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ดำเนินไปได้อย่างสมดุลและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในยุคโลกาภิวัตน์ โดยอาศัยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นตัวสร้างภูมิคุ้มกัน

"เศรษฐกิจพอเพียง" เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไข เพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

สมัยก่อนเกษตรกรจะทำการผลิตเพื่อการบริโภค โดยอาศัยธรรมชาติตามสภาพแวดล้อม มีการปลูกพืชหลากหลายชนิดคละกัน ทั้งพืชผัก ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชสมุนไพร พืชใช้สอย ในลักษณะของสวนผสม พืชเหล่านี้จะมีความสัมพันธ์ทางนิเวศวิทยาซึ่งกันและกัน มีความต้องการสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเจริญเติบโตแตกต่างกันไป เกี่ยวกับแสงแดด อุณหภูมิ ความชื้น ดิน เป็นต้น เช่น พืชทรงพุ่มขนาดเล็กต้องการแสงน้อยอยู่ใต้พืชที่ทรงพุ่มใหญ่ การทำลายของโรคแมลงที่เกิดขึ้น ก็จะเป็นการควบคุมพืชบางชนิดให้มีปริมาณเหมาะสมในระบบนิเวศของพืช พืชที่ขึ้นปะปนหรือคละกันมีคุณสมบัติช่วยยับยั้งการระบาดของโรคแมลงพืชชนิดอื่นได้ ทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ ต่อมามีการพัฒนาเป็นเกษตรเพื่อบริโภคและจำหน่าย จนถึงปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่ของประเทศมุ่งเพิ่มรายได้จึงทำการเกษตรเพื่อจำหน่ายทำให้ต้องใช้ทรัพยากรจากภายนอกมากขึ้น ต้นทุนการ

ผลิตสูงขึ้น กอปรกับเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจของประเทศทำให้ต้องหันกลับมาทำการเกษตร เพื่อบริโภคและจำหน่ายในลักษณะทางเศรษฐกิจพอเพียงอีกครั้ง

เศรษฐกิจพอเพียง อาจจะขยายความได้ว่า เป็นการดำเนินชีวิตหรือวิถีชีวิตของคนไทยให้อยู่อย่างพอประมาณตน เดินทางสายกลาง มีความพอดีและพอเพียงกับตนเอง ครอบครัวและชุมชน โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยภายนอกต่างๆ ที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของสิ่งสำคัญต้องรู้จักการพึ่งพาตนเอง โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และรู้จักการนำทรัพยากรที่เรามีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น รู้จักการนำปัจจัยพื้นฐานมาใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขความสบาย และพอเพียงกับตนเอง

ปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินชีวิต ได้แก่ (ปัจจัย 4)

อาหาร : อาหารให้โปรตีน ได้แก่ ถั่วเหลือง ไก่ เป็ด ปลา

: อาหารที่ให้พลังงาน ได้แก่ ข้าว เผือก อ้อยเคี้ยว มันเทศ

: อาหารที่ให้วิตามินและเกลือแร่ ได้แก่ ผลไม้และพืชผัก เช่น คะน้า แมงลัก กวางตุ้ง ผักหวาน ชะอม ตำลึง ฟักทอง ยอดแค กระถิน พริก กระเจี๊ยบ ผลไม้ เช่น มะม่วง มะนาว มะละกอ ฝรั่ง กล้วย

เครื่องนุ่งห่ม : ผลผลิตจากฝ้าย และไหม ใช้ถักทอผ้า

ที่อยู่อาศัย : บ้านที่อยู่อาศัย และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ อาจทำพื้นบ้านและฝาเรือนจากไม้ไผ่ มะพร้าว หมาก ตาล มุงหลังคาโดยใช้ใบไม้ ใบหญ้า เช่น ใบสัก ใบจาก หญ้าคา หญ้าแฝก

เลี้ยงเป็ด

ยารักษาโรค : พืชสมุนไพรและเครื่องเทศ ได้แก่ ขิง ขมิ้น รางจืด ฟ้าทะลายโจร กะเพรา ตะไคร้ กระชาย โหระพา มะกรูด กระเทียม มะแว้งเครือ ชุมเห็ดเทศ สะเดา ไพล ขี้เหล็ก ชะพลู

สำหรับการดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ระดับด้วยกันคือ 1. เศรษฐกิจพอเพียงระดับบุคคลทั่วไป และ 2. เศรษฐกิจพอเพียงระดับเกษตรกร

เศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคล เป็นความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างไม่เดือดร้อน มีความเป็นอยู่อย่างพอประมาณตนตามฐานะ ตามอัตตภาพและที่สำคัญไม่หลงใหลตามกระแสวัตถุนิยม มีอิสรภาพในการประกอบอาชีพเดินทางสายกลาง ทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับตนเองและสามารถพึ่งพาตนเองได้

เศรษฐกิจพอเพียงระดับเกษตรกร เป็นเศรษฐกิจเพื่อการเกษตรที่เน้นการพึ่งพาตนเอง เกษตรกรจะใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการที่ดินโดยเฉพาะแหล่งน้ำ และกิจกรรมการเกษตรเองด้วยการนำเรื่องทฤษฎีใหม่ขั้นที่หนึ่ง : ฐานการผลิตความพอเพียงมาใช้ในไร่นาและทรัพยากรธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ให้มีความหลากหลายของกิจกรรมการเกษตรในไร่นา มีกิจกรรมเกื้อกูลกัน กิจกรรมเสริมรายได้ ใช้

ตัวอย่าง

หลักทั่วไปในการทำฟาร์มเลี้ยงจิ้งหรีด

จิ้งหรีดถือเป็นแมลงที่มีขนาดลำตัวปานกลางเมื่อเทียบกับแมลงโดยทั่วไป มีปีก 2 คู่ คู่หน้าเนื้อปีกหนากว่าคู่หลัง ปีกเมื่อพับจะหักเป็นมุมที่ด้านข้างของลำตัว ปีกคู่หลังบางพับได้แบบพัด สอดเข้าไปอยู่ใต้ปีกคู่หน้า ปากเป็นชนิดกัดกิน หัวกับอกมีขนาดกว้างไล่เลี่ยกัน ขาคู่หลังใหญ่และแข็งแรง ตัวผู้มีอวัยวะพิเศษสำหรับทำเสียงเป็นฟันเล็กๆ อยู่ตามเส้นปีกบริเวณกลางปีก ใช้กรีดกับแผ่นทำเสียงที่อยู่บริเวณท้องปีกของปีกอีกข้างหนึ่ง อันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่เป็นที่รู้จักกันดีของจิ้งหรีด ขณะที่ตัวเมียจะไม่สามารถทำเสียงดังนั้นได้ และจะมีอวัยวะสำหรับใช้วางไข่เป็นท่อยาวๆ บริเวณก้นคล้ายเข็ม เห็นได้ชัดเจน

ในการเลี้ยงดูแลรักษาฟาร์มจิ้งหรีด มีองค์ประกอบดังนี้ การเลือกพันธุ์จิ้งหรีด การเลือกภาชนะหรือสถานที่เลี้ยง อย่าให้จำนวนจิ้งหรีดหนาแน่นแออัดมากเกินไป จัดการอาหารและน้ำให้เพียงพอและเหมาะสม การรักษาความสะอาด การป้องกันศัตรูธรรมชาติ เป็นต้น

1.พันธุ์จิ้งหรีด

พันธุ์จิ้งหรีดที่ปัจจุบันส่วนใหญ่ทดลองเลี้ยงแล้วให้ผลเป็นที่น่าพอใจในเชิงการค้า ได้แก่ จิ้งหรีดทองดำและทองแดง

2.การจัดสถานที่เลี้ยง

ภาชนะที่ใช้เลี้ยงหรือสถานที่เลี้ยง ปัจจัยนี้เกษตรกรต้องเลือกใช้เหมาะสมกับระยะหรือวัยของจิ้งหรีด ซึ่งปัจจุบันเราแยกออกเป็นภาชนะสำหรับเลี้ยงจิ้งหรีดวัยอ่อนกับบ่อเลี้ยงสำหรับจิ้งหรีดหลังวัยอ่อน โดยทั่วไปเราก็จะพิจารณาในเรื่องของอัตราส่วนและจำนวนจิ้งหรีดเพศผู้และเพศเมียที่จะปล่อยลงในภาชนะเลี้ยง เช่น ถ้าเป็นการเลี้ยงจิ้งหรีดวัยอ่อนอาจจะใช้ปี๊บหรือโหลแก้ว ซึ่งก็จะปล่อยจิ้งหรีดตัวผู้ 1 ตัว และเพศเมีย 2–3 ตัว ต่อภาชนะเลี้ยง หลังจากการผสมพันธุ์จนออกไข่ได้ลูกก็จะเลี้ยงต่อไปในภาชนะเดิมจนกระทั่งเป็นระยะที่เรียกว่าหลังวัยอ่อนซึ่งใช้เวลาประมาณ 2 สัปดาห์ก็จะย้ายลงบ่อ ซึ่งจะเป็นจำนวนที่ไม่แออัดเกินไป

นอกจากนี้ ปัจจัยทางกายภาพที่สำคัญต่างๆ เช่น ความชื้น แสง อุณหภูมิ การระบายอากาศ เป็นปัจจัยที่ต้องคำนึงถึง ในเรื่องของความชื้นที่จะเกี่ยวข้องกับภาชนะหรือบ่อเลี้ยงที่เป็นตะแกรงลวดและผ้าตาข่ายพลาสติกที่ใช้ปิดกันจิ้งหรีดหนีและกันศัตรูธรรมชาติ ก็จะช่วยในการรักษาความชื้นและการระเหยของน้ำได้ดี วัสดุที่ใช้ทำรังหรือรองก้นภาชนะ หรือบ่อเลี้ยงซึ่งใช้ดินทราย พืชอาหารที่นำมาเลี้ยงก็จะเป็นวัสดุที่เก็บกักความชื้นอยู่ในระดับที่เหมาะสมไม่มากหรือน้อยเกินไป ซึ่งจะกล่าวถึงในเรื่องของการให้น้ำและความชื้นแก่จิ้งหรีด ส่วนอุณหภูมิควรพยายามให้คงอยู่ในระดับหนึ่งไม่ให้เปลี่ยนแปลงมากนัก ซึ่งอุณหภูมิจะสัมพันธ์กับแสงแดด ถ้าบ่อจิ้งหรีดตั้งอยู่กลางแดดร้อนๆ จะทำให้จิ้งหรีดตายภายในเวลาไม่กี่ชั่วโมง สถานที่ตั้งของภาชนะและบ่อเลี้ยงควรอยู่ที่ร่มและมีการระบายอากาศที่ดี

การจัดสภาพภายในภาชนะหรือบ่อเลี้ยงเดิมได้แนะนำว่าวัสดุที่ใช้ทำรังหรือรองก้นภาชนะ

ตัวอย่าง

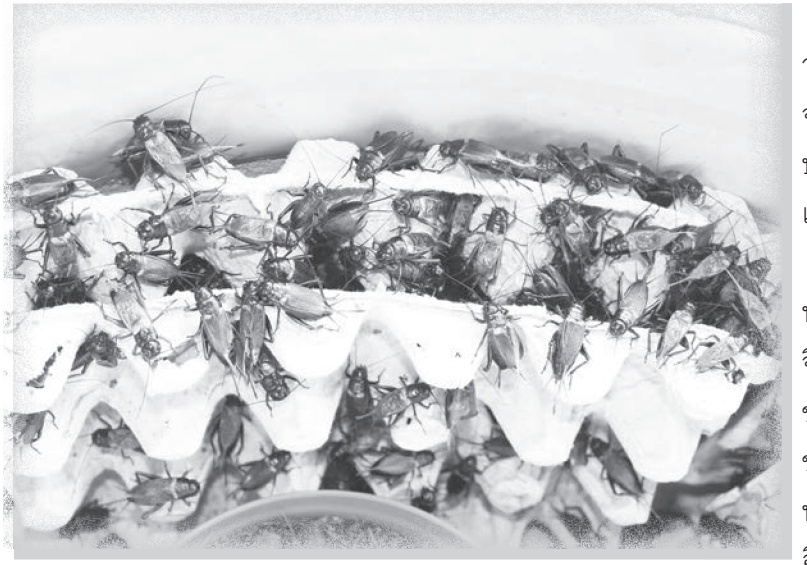

หรือบ่อเลี้ยงเป็นดินร่วนปนทรายความลึกของดินประมาณ 1 นิ้ว ให้จิ้งหรีดใช้วางไข่หลบซ่อนตัว รักษาความชื้นในรังให้มีความสมดุล

3.การดูแลรักษา

3.1 ชนิดของอาหาร จิ้งหรีดเป็นแมลงที่กินพืชเป็นอาหารหลัก ดังนั้นควรนำพืชพรรณต่างๆ มาให้ เช่น หญ้า และวัชพืชต่างๆ นอกจากนี้จิ้งหรีดยังกินอาหารชนิดอื่นๆ เช่น อาหารสำเร็จรูปสำหรับเลี้ยงไก่ เลี้ยงสุนัข เลี้ยงปลา เป็นต้น ซึ่งการจัดการอาหารจะต้องให้พอเพียงและเหมาะสม

3.2 แหล่งน้ำและความชื้น ก็อาจให้ได้โดยใช้ภาชนะใส่น้ำมาวางไว้ในรัง แต่วิธีนี้มีข้อเสียคือถ้าเป็นจิ้งหรีดวัยอ่อนอาจจะจมน้ำตายได้ ขณะลงกินน้ำต้องมีวัสดุ เช่น ก้อนหินเล็กๆ หรือท่อนไม้วางเพื่อให้จิ้งหรีดเกาะ การให้น้ำอีกวิธีเป็นการให้น้ำแบบพ่นฝอยหรือพรมน้ำ ซึ่งจะทำประมาณ 3 วัน ก็เพียงพอสำหรับจิ้งหรีด สำหรับในช่วงอากาศร้อนแห้งมากก็จะปรับการให้น้ำแก่ภาชนะหรือบ่อเลี้ยงให้สูงขึ้นตามความเหมาะสม

3.3 การทำความสะอาดภาชนะหรือบ่อเลี้ยงเทมูลออกสัปดาห์ละครั้ง เปลี่ยนดินสำหรับวางไข่หลังจากเก็บจิ้งหรีดออกจำหน่าย เปลี่ยนทรายรองพื้นบ่อหลังจากเลี้ยงจิ้งหรีดไปแล้ว 2 รุ่น

3.4 การป้องกันศัตรูทางธรรมชาติ การทำฟาร์มจิ้งหรีดมีศัตรูธรรมชาติหลายชนิด เช่น มดจะมากินอาหารของจิ้งหรีดและกัดจิ้งหรีด นอกจากมด จิ้งหรีดยังมีศัตรูอื่นๆ อีก ตรงนี้ป้องกันโดยการกันมด กบ คางคก สัตว์เลื้อยคลานต่างๆ ที่จะเข้ามากินจิ้งหรีดเป็นอาหาร ปัญหานี้ป้องกันโดยใช้ตาข่าย/พลาสติกคลุมภาชนะหรือบ่อเลี้ยง นอกจากนี้ยังมีไรที่เป็นพาราสิตจิ้งหรีดที่ทำให้การเลี้ยงจิ้งหรีดอยู่รอดน้อยลง ตรงนี้แก้ไขได้โดยการทำความสะอาดวัสดุเลี้ยง เปลี่ยนวัสดุเลี้ยงใหม่ ใช้ใบพืชบางชนิด เช่น ใบกะเพรามาใส่ลงบนวัสดุเลี้ยงเพื่อไล่ไร แต่จากการทดสอบก็ยังให้ผลไม่ดีเกษตรกรอาจจะปรับปรุงโดยทดลองใช้สมุนไพรอื่นๆ เพื่อแก้ไขปัญหานี้

การบันทึกรายละเอียดว่าจะใช้จิ้งหรีดตามกิจกรรมอะไรในเวลาต่างๆ เช่น กินอาหารวันละกี่ครั้ง ครั้งละเท่าใด ในเวลาใด จะเป็นประโยชน์ในการเลี้ยงจิ้งหรีดให้อยู่รอดต่อไป

วิธีการเลี้ยงจิ้งหรีดทั่วไป

สถานที่

ควรเป็นที่ร่มมีหลังคากันแดดและฝน มีแสงแดดส่องถึงช่วงตอนเช้าหรือตอนบ่าย หากจะทำเป็นโรงเรือนเพาะเลี้ยงควรทำพื้นที่วางบ่อปรับดินให้เรียบ ถ้าเป็นพื้นปูนจะรักษาความสะอาดได้ง่าย และป้องกันมดได้ดีกว่า

ตัวอย่าง

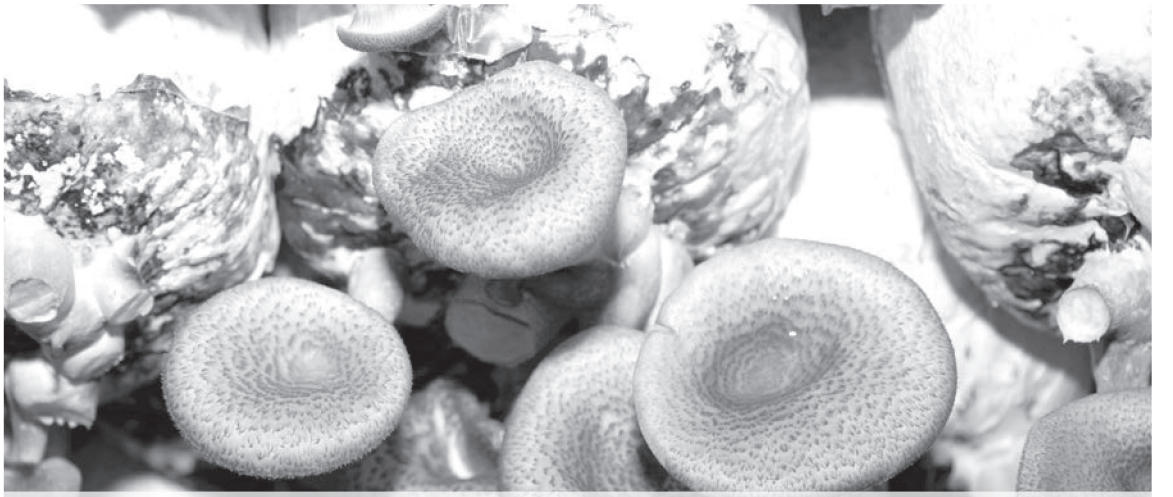

สารพัดการเพาะเห็ด

ตัวอย่าง

เห็ดเป็นราชนิดหนึ่ง จัดอยู่ในพวกฟังไจ (Fungi) เป็นสิ่งมีชีวิตที่ไม่มีสีเขียวของคลอโรฟิลล์ (Chlorophyll) ดำรงชีวิตจากสารอินทรีย์ (Organic matter) การขยายพันธุ์ของเห็ดมีทั้งแบบอาศัยเพศและไม่อาศัยเพศ แต่ส่วนใหญ่การขยายพันธุ์ของเห็ดใช้วิธีการสร้างสปอร์ ซึ่งสปอร์ของเห็ดนั้นเล็กมากจนไม่สามารถมองเห็นด้วยตาเปล่า สปอร์ของเห็ดถ้าได้รับสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมก็สามารถงอกได้เช่นเดียวกับเมล็ดพืช และเจริญไปตามวงจรชีวิตคือระยะสปอร์ ระยะเส้นใยและระยะดอกเห็ด ดอกเห็ดประกอบด้วยส่วนต่างๆ ได้แก่ หมวกดอก ครีบดอก ก้านดอก สปอร์ วงแหวน ปลอกหุ้ม โคน และกลุ่มเส้นใย ซึ่งปัจจัยหลักๆ ที่มีผลต่อการเจริบเติบโตได้แก่ อุณหภูมิ ความชื้น การถ่ายเทอากาศ แสง ธาตุอาหาร ความเป็นกรด-ด่างอาหาร และฤดูกาล

ความหมายของเห็ด

– มุมมองด้านอาหาร เห็ดจัดเป็นกลุ่มผักจำพวกที่มีโปรตีนสูง อุดมด้วยวิตามินและเกลือแร่ที่สำคัญหลายชนิดโดยเฉพาะ วิตามิน บี 1 บี 2 และมีแคลอรีต่ำ

– มุมมองด้านพืช เห็ดจัดเป็นพืชชั้นต่ำกลุ่มหนึ่ง เนื่องจากเห็ดไม่มีคลอโรฟิลล์สังเคราะห์แสงไม่ได้ ปรุงอาหารไม่ได้ ต้องอาศัยอาหารจากสิ่งมีชีวิตอื่นๆ โดยการเป็นปรสิต (Parasite) ขึ้นบนรากพืชที่ตายแล้ว (Saprophyte) หรืออาหารจากรากพืชอื่นๆ (Mycorrhiza)

– มุมมองด้านจุลินทรีย์ เห็ดจัดเป็นราชั้นสูงกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีวิวัฒนาการสูงกว่าราชนิดอื่นๆ และมีบทบาทสำคัญในการรักษาสิ่งแวดล้อม โดยช่วยในกระบวนการย่อยสลายสิ่งตกค้างจากซากพืช ซากสัตว์เพื่อใช้ในการเจริญเติบโต เนื่องจากเห็ดมีเอ็นไซม์หลายชนิดที่ย่อยสลายวัสดุที่มีโครงสร้าง

ของอาหารที่ซับซ้อน โดยเฉพาะที่มีส่วนประกอบของเซลลูโลส ลิกนิน และมูลสัตว์ให้อยู่ในรูปของสารอาหารที่สามารถดูดซึมได้

ระบบนิเวศวิทยาของเห็ด

การเจริญเติบโตของเห็ดต้องอาศัยปัจจัยแวดล้อมต่างๆ เช่น ความชื้น อากาศ อุณหภูมิ แสง สภาพความเป็นกรด- ด่างของแหล่งอาหาร และได้แบ่งเห็ดตามความเป็นอยู่ 3 ประเภท คือ

1.ประเภทกินอยู่กับอินทรียวัตถุ (Saprophytes)

เป็นเห็ดที่หากินอยู่กับซากพืช สัตว์ เป็นพวกช่วยย่อยสลายซากพืช โดยเฉพาะในป่าต้นไม้ตาย กิ่งไม้ และใบไม้ที่ร่วงหล่น จะถูกเห็ดราย่อยสลายเป็นสารอินทรีย์ผสมปนไปกับดิน เป็นเห็ดที่สามารถนำมาพัฒนาเพาะเลี้ยงให้ออกดอกได้อย่างดอกเห็ดที่พบเห็นตามตลาดทั่วไป

2.ประเภทกินอยู่กับต้นพืชและแมลง (Parasite)

เป็นเห็ดราพวกกาฝากที่ขึ้นหากินอยู่กับต้นไม้ ดำรงชีพอยู่ได้ด้วยการดูดกินสารอาหารจากพืชโดยตรง ทำให้ต้นไม้อ่อนแอและแห้งตายในที่สุด เช่น เห็ดหิ้ง เห็ดหลินจือ เห็ดนางรม บางชนิด และเห็ดสกุล Cordyceps ซึ่งอาศัยอยู่กินในตัวแมลงตั้งแต่ตัวอ่อนจนแก่เมื่อแมลงตาย เห็ดจึงจะออกดอกเพื่อขยายพันธุ์ต่อไป เช่น ถั่งเช่า

3.ประเภทอาศัยอยู่รากพืช (Mycorrhizae)

เป็นเห็ดราที่อยู่แบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เห็ดราจะสร้างประโยชน์ให้กับต้นไม้มากกว่า เช่น การเจริญเติบโตของต้นไม้ในป่าส่วนใหญ่ จะมีเชื้อเห็ดชนิดต่างๆ อยู่อาศัยที่รากต้นไม้ ทำหน้าที่ย่อยธาตุอาหารในดินให้ต้นไม้ดูดไปใช้ประโยชน์ได้ง่ายขึ้น ต้นไม้จะเจริญเติบโตดีกว่าต้นที่ไม่มีเชื้อเห็ดอาศัยอยู่ ขณะที่ราได้รากไม้เป็นที่อยู่ ได้ความชุ่มชื้นและสารอาหารที่ขับถ่ายออกมาจากรากและผิวรากที่ตายแล้ว ได้แก่ เห็ดสเม็ด เห็ดเผาะ เห็ดตับเต่า

ธาตุอาหารที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตของเห็ด

1.สารที่เป็นแหล่งคาร์บอน (Carbon Source : C)

หมายถึง สารประกอบที่มีคาร์บอนอยู่ ได้แก่ น้ำตาลต่างๆ เช่น กลูโคส ฟรุกโตส ซึ่งเป็น คาร์โบไฮเดรตที่มีโมเลกุลเดี่ยว นอกจากนี้ยังมีคาร์โบไฮเดรตที่มีโมเลกุลใหญ่ เช่นเซลลูโลส และเฮมีเซลลูโลส ที่ต้องอาศัยจุลินทรีย์ย่อยสลายให้เป็นโมเลกุลขนาดเล็ก ก่อนที่เห็ดจะนำไปใช้ได้ แบคทีเรียที่ทำหน้าที่ย่อยสลายสารประกอบที่เป็นแหล่งคาร์บอน ได้แก่

ตัวอย่าง

“ไม่ลองไม่รู้” นิตยสารรายเดือน...ด้านการเกษตร

จัดจำหน่ายทั่วประเทศ ราคาเพียง 35 บาท...เท่านั้น

สมัครเป็นสมาชิก นิตยสาร “ไม่ลองไม่รู้” เกษตร...มือโปร (บริการจัดส่งฟรี) โทร.034-473213-5

สมาชิก	6	ฉบับ	จำนวนเงิน	210	บาท
สมาชิก	12	ฉบับ	จำนวนเงิน	420	บาท
สมาชิก	24	ฉบับ	จำนวนเงิน	840	บาท

หนังสือคุณภาพ เชิงเกษตรและส่งเสริมอาชีพ ในเครือนิตยสาร "ไม่ลองไม่รู้"

สั่งซื้อได้ในนาม บริษัท นาคา อินเตอร์มีเดีย จำกัด

จัดจำหน่ายใน ซีเอ็ดบุ๊คเซ็นเตอร์, ร้านนายอินทร์, B2S, ศูนย์หนังสือจุฬา, ศูนย์หนังสือ ม.เกษตร และร้านค้าชั้นนำทั่วประเทศ

ธนาคารธนชาติ สาขาเพชรเกษม 69 บัญชีกระแสรายวัน เลขที่ 283-3-00947-9
ธนาคารกรุงเทพ สาขาหนองแขม บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ 236-0-53809-0
ธนาคารกสิกรไทย สาขาเพชรเกษม 51 บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ 723-2-47631-6

หมายเหตุ

กรุณาส่งสำเนาใบนำฝากของธนาคารแนบมาด้วย หรือส่งแฟกซ์ มาที่ 034-473215

ฟรี ! ค่าจัดส่งทั่วประเทศ

สั่งจ่ายในนาม คุณอภิชาติ ศรีสอาด ปณ.กระทุ่มแบน

บริษัท นาคา อินเตอร์มีเดีย จำกัด 64/51-55 ม.3 ต.คลองมะเดื่อ อ.กระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร 74110 โทร. 034-473213-4 , 08-13729483

ราคา 155บาท

ISBN 978-616359019-0